

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat:

Bazarstraat 33 Den Haag Tel. 639871

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Barentzstr. 48 Den Haag tel. 637383

Zondaggroep I,
3 februari 1963.

Goedenmorgen, vrienden.

Ik zou deze keer graag eens spreken over onze nieuwe wereldleeraar. Ik hoop, dat u daartegen geen bezwaar hebt, ook al is dit misschien niet zo'n erg wijdingsonderwerp.

Wij weten nl. dat de Meester, de wereldleraar, nu zijn laatste periode van werkzaamheden is ingegaan en daarbij blijken dus ook zijn stellingen, zijn leringen anders en duidelijker geformuleerd te zijn. En juist in een kleine kring kun je er eens over praten en proberen duidelijk te maken wat er eigenlijk allemaal aan de hand is. Om dat goed te doen geloof ik dat het beter is eerst nog eens even te schetsen wat nu precies onze wereldleraar blijkt te doen te hebben. En dan wil ik een parallel trekken.

Wij hebben - wanneer we het Christendom zien - te maken met - ik zou haast zeggen - de gelijkenis tussen Mozes en Jezus. Mozes voert de mensen uit de slavernij van Egypte. Iets, dat ze allemaal helemaal niet prettig vinden, want het is een hele kwestie om zo 40 jaar door de woestijn te lopen zwerven, weg van de vleespotten dus. Hij zuivert a.h.w. het volk; en daarna moet dat volk eerst weer zijn nieuwe gestalte vinden. In die nieuwe gestalte ontwikkelt het zich. Uit die ontwikkeling zal ten slotte de geboorte van Jezus voortkomen.

Onze nieuwe wereldleraar kunnen we geloof ik gemakkelijk vergelijken met een soort Mozes. Niet dat hij zo onbewust is als Mozes misschien in zijn jonge jaren is geweest, maar aan de andere kant blijkt uit zijn werk zeer sterk, dat hij een zekere voorbereiding voor de mensheid betekent. Hij is een lange tijd bezig geweest met tamelijk ingewikkelde leerstellingen; en deze waren voor een groot gedeelte ook geestelijk. Nu blijkt in de laatste periode van zijn werk zijn aandacht zich nog sterker dan voordien op de materie te richten. En zijn leringen zou je kunnen zien als een poging de mens los te maken uit het materialisme.

Zoals eens de Israëlieten uit Egypte trokken, zou de moderne mens moeten uittrekken uit het overigens met vleespotten overladen land van het materialisme. Wanneer ze zover zijn, dan is er een tijdlang zijn leer om hun steun te geven. Daarna zullen ze echter weer een nieuw verbond moeten vinden en krijgen we te maken met de grote Leraar van de Aquariusperiode, die - zoals we nu kunnen overzien - nog wel enige tijd op zich laat wachten, ook al is dat niet meer een kwestie van eeuwen.

Het werk van de wereldleraar heeft zich hoofdzakelijk afgespeeld in gebieden, die zeer roerig zijn. Dat weet u zelf ook wel, als u eraan denkt dat hij Irak, Iran, India, Pakistan, Egypte, Arabië, dus hoofdzakelijk de Arabische staten, als werkterrein heeft uitverkoren, dan kunt u zelf zien, hoe daar de materiële spanningen toenemen, hoe daar de zaak

aan het veranderen is.

In het begin hebben wij gemeend, dat hij - de leiding volgend van de grote Broederschap - toch misschien al de eindoplossing zou geven voor deze wereld. Het blijkt nu, dat dit niet helemaal het geval is. Hij geeft wel de oplossing voor de mens: de aanpassing aan de nieuwe tijd. Hij geeft wel de oplossing ook voor de eigen geesteshouding: de aanpassing aan de nieuwe tendensen, aan God in Zijn hernieuwde openbaring van deze tijd, maar hij gaat niet zover, dat hij dus de totale weg verandert. Dit is ongetwijfeld ook mede aansprakelijk voor het sterk aanleunen van zijn stellingen bij die van de Boeddha en van Jezus. Een punt dus, waarover je werkelijk wel eens even kunt nadenken. En dat doe je in de geest misschien nog gemakkelijker dan in de stof. Wanneer ik probeer te analyseren wat zijn werk is, kom ik tot de volgende formulering:

De mens is uit een wereld, waarin het geestelijke veel sterker en veel meer sprak, tekomen tot een wereld van menselijke redelijkheid. De instinct-wereld, die bij de ouden nog veel sterker was, de gevoelswereld, die een lange tijd domineerde in alle geloofszaken, heeft ook in het materiële leven moeten plaats maken voor een computer-achtige methode van logica. Deze logica is voor de zuiver stoffelijke structuur wel bruikbaar, maar niet voor het daarin onberekenbaar element mens.

Zijn taak is nu, voordat de mensheid zich geestelijk begint aan te passen aan haar stoffelijk systeem, een nieuw geestelijk systeem te scheppen dat de bereikte stoffelijke waarden voor een groot gedeelte kan behouden en toch de mens weer de individuele en de geestelijke vrijheid, de geestelijke verbondenheid geeft, waarin hij ook zijn geestelijke gaven kan ontplooien.

Ik hoop, dat dit alles begrijpelijk is gesteld? En dan wordt het nu geloof ik ook tijd om eens even aan de leer zelf te denken.

Zijn oude leer was er een van vrijheid, van persoonlijke verantwoordelijkheid. Wij weten, dat hij dit steeds heeft gebracht met de nadruk op de stoffelijke aspecten maar toch tegen een achtergrond, die met het Christendom wel zeer verwant was. Nu echter zijn uitspraken feller worden (mogelijk zullen deze fellere uitspraken zo dadelijk ook de reden zijn van zijn afscheid van deze wereld), ontdekken we toch nog een ander karakter. Ik wil proberen u dit te demonstreren door verscheidene spreuken eenvoudig aan te halen; dan zal ik er dadelijk wel over spreken wat dat volgens mij allemaal te betekenen heeft. Hij zegt:

"Gij, die u bindt aan de wetten van de stof en meent dat het beter is te eten dan te bidden, gij vergeet dat stoffelijk voedsel vergaat en geestelijk voedsel blijvend is."

En een eindje verder roept hij tegen een organisator uit:

"Uit uw getallen meent ge mensen te kunnen vormen. Maar ik zeg u: De mens zelve zal de getallen vernietigen, waarop ge vertrouwt. Gij zijt gerechtvaardigd in uw logica, maar in uw wezen zijt gij verdorven, want gij gelooft niet aan datgene, wat gij predikt en gij leeft voor uzelve anders dan ge van anderen eist. Zo zeg ik u, dat ge zult ondergaan aan uzelve."

Ik kan me begrijpen, dat de heer in kwestie (een Indiër met een betrekkelijk hoge rang) daarover erg gekwetst was, vooral omdat een paar van zijn collega's al de woestijn zijn ingestuurd als zondebokken. en hij misschien aanvoelt, dat de profeet of de Rishi - zoals ze hem ook wel noemen - voor hem een zelfde lot voorspelt.

"Alles," zo zegt de Meester, "wat gij zijt in de stof dient om uw geestelijk wezen uit te drukken."

Wanneer in de mens de geest van het bewust mens-zijn ontwaakt, zo zal hij de stof beheersen. Thans beheerst het stoffelijk systeem de menselijkheid en drijft de mens tot het dierlijke.

Ik zeg u, zo gij u slechts houdt aan de stof, gij zult wor-

den tot dieren, al verheft gij u op uw redelijk mens-zijn." Nog niet zo lang geleden (ik meen dat het een week of vier is) heeft hij ook weer een ontstellende uitspraak gedaan, tenminste voor velen. Hij roept daar tegen iemand uit, die het heeft over het feminisme, de emancipatie van de vrouw, de vaste vorm van een sociale structuur, gelijkwaardigheid voor iedereen; hij is nog niet direct een communist maar driekwart communist met socialistische bijtonen:

"Gij dwaas, meent ge wat geschapen is te kunnen veranderen?

Zolang gij de wetten van mensen leeft, gaat gij ten onder.

Zolang gij echter leeft de wet, die in uzelf leeft, vindt gij nieuwe wegen en paden en voeren uw voeten u tot het bewustzijn. En het bewustzijn is eeuwig.

Uw menselijke orde is een wankel gebouw, dat op instorten staat." Zo schiet hij zijn bittere pijlen ook af op staatslieden; en dat is misschien wel een van de gevaarlijkste dingen, die hij op het ogenblik doet. Maar we kunnen er weer iets van zijn eigen leer, van zijn denken uit proeven. Hij roept uit:

"Gij, staatslieden, vereert uwe afgoden, die gij noemt: staat, eer, belangrijkheid, trouw, noodzakelijke macht en welvaart.

Hen aanbeddende verloochent gij uzelve, de mensheid van uw volk, de waarheid van de liefde, de kracht van de vrede; ontkent gij de schoonheid van de wereld en maakt gij alles onderdanig aan uw waan. Indien gij zoudt geloven aan de goden, die gij aanbidt, ik zou u zeggen: Gij, arme, gij gelooft niet in hetgeen gij zelf volbrengt. En daarom zeg ik u: Gij, huichelaars, gij speelt met de ondergang, geestelijk en materiëel, van de volkeren, die gij regeert."

Ja, het is goed dat hij het niet in Nederland heeft gezegd, want dan zou hij een spreekverbod krijgen en over de grens worden gezet. Als Nederlands staatsburger zou hij ongetwijfeld onmiddellijk binnen de B.V.D. vallen. Maar goed, zijn uitspraken - zoals dat hier dus blijkt - zijn agressief geworden; en zijn agressie keert zich in hoofdzaak tegen het systeem van menselijkheid, zoals men dat thans ontwikkelt. Hij zegt:

"De mens zelf verschilt van het dier; en wel doordat hij denkt.

De mens, denkende, is bewust. In zijn bewustzijn is hij onafhankelijker dan het dier; hij wordt niet gedreven door een vast gedragspatroon. En omdat de mens die onafhankelijkheid heeft, moet hij juist boven het dierlijke uitstijgen. Maar de mens (misschien in zijn angst voor de persoonlijke verantwoordelijkheid, dat laat hij hier en daar in het midden) begint langzaam maar zeker juist het dierlijk element weer aan te kweken. Hij begint de horde-geest langzamerhand om te vormen tot een soort bijenstaat-idee met een gemeenschappelijk bewustzijn, waarin het individu wel kan leven en zich kan gedragen, maar geen persoonlijke rechten heeft."

Dat schijnt hem toch wel het ergste te zijn, dat er kan bestaan. Hij vreest, althans hij zegt dat wij moeten vrezen voor een geestelijke dood, die onvermijdelijk is, indien de mensheid voortgaat, zoals zij dat thans doet.

Nu zult u zeggen: Ja, maar hoe dan? Want we proberen het allemaal zo goed en we doen het allemaal zo goed. Misschien is hier het antwoord op zijn plaats, dat hij geeft aan een werker van de - ik meen - De Rode Maan, een soort Rode Kruis. Hij komt helpen in een gebied waar hongersnood heerst en ziekte; en deze werker zegt dan tegen hem: "Ja, wij zijn eigenlijk aan elkaar verwant, want wij beiden helpen."

Dan maakt de Meester een opmerking, die me eerst wat hoofdbreken heeft gekost. Ik zal dan ook de verklaring erbij geven, die ik meen te hebben gevonden.

"Wij zijn niet aan elkander verwant, maar aan elkander tegengesteld. Want gij zijt slechts de verwerkelijking van een veelheid, waaruit gij meent goed te kunnen zijn. Ik echter ben goed uit mijzel-

ve en zonder mij te beroepen op wat achter mij staat of wat mij vooraf is gegaan."

Hierover nadenkende kom ik tot de volgende conclusie: Die mens, die Rode Maan-werker, was ongetwijfeld goed; maar hij had één ding: hij leefde uit een organisatie. Hij werd door die organisatie geholpen en gesteund en zijn taak was afgebakend in overeenstemming met wat men vroeger in dergelijke gevallen ook had gedaan. Daardoor was deze mens innerlijk misschien buitengewoon goed, maar hij was niet zichzelf. Zijn inspiratie, zijn persoonlijke mogelijkheden gingen verloren in het systeem, waarvan hij deel uitmaakte. Daaruit kon hij misschien veel stoffelijke voordelen putten, maar aan de andere kant kon hij niet doen wat werkelijk noodzakelijk was.

We weten allen, hoe dat met een organisatie gaat, nietwaar? Je weet bij wijze van spreken: de ene mens is arm en de andere is arm. Maar de een heeft genoeg aan brood en de ander moet biefstuk hebben. Uit een organisatie kun je dat niet doen. Dan moet je zeggen: Ik heb voor jullie allebei brood en voor allebei een stukje vlees. Maar niet de een het goede en de ander het slechte.

De Meester komt; en hij werkt op zijn manier. Hij werkt met geestelijke troost. Hij werkt met hulp, met genezing; maar hij doet het van uit zichzelf. Hij helpt selectief uit eigen verantwoordelijkheid. Hij is niet gebonden. Wanneer hij zegt: "Dit dorp heeft mij niet meer nodig," dan gaat hij rustig naar een ander dorp toe en moet hij niet eerst vragen, of dat wel kan en of dat organisatorisch juist is. Hij is. Hij werkt van uit zichzelf. Hij verwerkelijkt de goddelijkheid, die in hem is, als mens.

De ander is echter een systeem-mens. En dan kan hij goed zijn, maar zijn goedheid is niet de goddelijke goedheid, die zich door hem openbaart. Het is de goddelijke goedheid, die zich via een grote groep mensen lauwtjes openbaart, daar wordt georganiseerd, in die organisatie een menselijk bezielende kracht krijgt en zich uit in het systeem, waarvan de Rode Maan- of Rode Kruis-werker de vertegenwoordiger is. En dit verschil schijnt een verschil te zijn - althans volgens de Meester - in oprechtheid.

Nu kunnen we natuurlijk niet zeggen dat iemand, die in een systeem werkt, onoprecht is van menselijk standpunt uit beschouwd. Maar wanneer de Meester werkt, dan werkt hij uit zijn grote geestelijk bewustzijn. Hij werkt samen met anderen (de Witte Broederschap en alles wat daarbij behoort), maar hij is niet aan hen gebonden, hij is vrij. Door zijn vrijheid kan hij dus zijn persoonlijke behoeften en noodzaken veel beter verwerklijken dan een ander. Hij kan veel meer tot stand brengen en daarbij is God bij hem in alles aanwezig. En dat God aanwezig is in plaats van het voorschriftenboekje, maakt voor het bewustzijn een enorm verschil uit.

Zoals u weet, heeft onze Meester ook veel leerlingen en volgelingen. Hun geeft hij dan ook leringen, die weer op een ander terrein liggen. Ze zijn meer abstract en lang niet zo fel als die hij op het ogenblik "en plein publique" verkondigt. Maar in die leringen kunnen we geloof ik toch de gedachtengang wel weer terugvinden. Hij zegt o.m. tegen die leerlingen:

"Ik zeg u, zo gij leeft uit de kracht, die u beweegt, zo zijt gij één met deze kracht en daaruit put gij; en in die kracht zijt ge sterk en toch uzelve. Doch zo gij een kracht zoekt om u te ondersteunen, zal zij uwe krachten nemen en ge zult niet zelve zijn. Wees steeds uzelve en leef uzelve. Bevrijd uzelve van de banden, die u knellen. Wees uzelve en volg de God, Die in u leeft. Dit is de weg tot wijsheid. Hierin is het licht geborgen, dat alle duister kan verdrijven."

Ja en dan zijn wij misschien genôgd om dat alles weer een beetje praktisch uit te drukken. Wees vrij en wees uzelf en trek u van de hele bliksemse boel geen pest aan, zou je zeggen. Maar dat bedoelt hij kennelijk niet. Hij bedoelt niet, dat je nu maar alles overhoop moet gooien. Je bent gebon-

den aan een plaats in de maatschappij, aan begrippen omtrent wat je nodig hebt, begrippen omtrent wat wel hoort en wat niet hoort en wat er allemaal menselijk bestaat; en daardoor wordt je persoonlijkheid heel vaak gekluisterd. Je zou heel anders willen leven en je erkent geestelijk en ook vaak stoffelijk heel andere mogelijkheden, maar de kerk of het geloof zegt: Dat mag je niet denken. En een ander zegt, dat dat tegen elk begrip van fatsoen en eer is. En weer een ander zegt, dat dit niet in overeenstemming is met ons streven naar een groter geluk voor de mensheid. Op die manier lopen we vast. We moeten onszelf zijn. Als we onszelf zijn, dan kunnen we net zo goed met anderen meewerken.

Misschien kan ik het het gemakkelijkst weer met een voorbeeld duidelijk maken.

Je kunt denken als een socialist en handelen als een socialist; dus je hele wezen geven om de gemeenschap te dienen. Maar dan doe je dat op jouw manier. En wanneer je meent, dat het socialisme als zodanig niet meer beantwoordt aan de behoefte om de gemeenschap te helpen, dan voel je je dus vrij om - al is het maar voor een korte tijd - over te stappen naar een ander, op een andere partij te stemmen of je aan te sluiten bij een andere groepering van werkers of wat dan ook. Je bent vrij. Maar als je socialist "pur sang" bang, dan voel je je ook verplicht, wanneer je ontdekt dat het socialisme als zodanig begint te falen, het socialisme te verbeteren; en dan zou je het van binnenuit willen doen, maar dat kun je niet. Je kunt de wereld verbeteren zolang je jezelf bent, maar je kunt niet de mening van een hele massa met haar eigenbelang en de rest veranderen, terwijl je je blijft onderwerpen aan de regels en de wetten, welke die massa zelf heeft gesteld.

De vrijheid, waarop onze Meester dus wijst en de oprechtheid, waarop hij ook altijd weer terecht komt, zijn dus niet bedoeld om de mensheid nu eens even helemaal uit haar verband te rukken en alle stoffelijke samenhangen en ideeën nu maar ineens opzij te zetten, maar ze zijn bedoeld om de mens ervan vrij te maken. Je kunt die dingen aanvaarden, maar je moet je er niet aan gebonden achten. Jij bent verantwoordelijk. Jij moet leven. En wanneer je leeft, dan is je leven een deel van het Goddelijke. Dat hebben wij ook al vaak gezegd.

Wanneer je nu in de geest bent en je werkt met het licht, dan ontdek je vanzelf hoe fantastisch sterk en groot die kracht is; dan kunnen er wonderen gebeuren. Maar je kunt die wonderen nooit laten gebeuren op een manier, die strookt met een menselijk voorschrift. De eeuwige kracht en de eeuwige wetten werken voor zichzelf, niet volgens voorschrift of vorm maar krachtens hun wezen. God werkt in ons krachtens Zijn wezen en niet krachtens ons voorstellingsvermogen of krachtens de maatschappij, waarin wij leven of de groep waartoe we behoren.

Het is natuurlijk aan een kant jammer, dat de stellingen van onze Meester die kant uitgaan, want u begrijpt wel dat nu de weerstanden in vele kerkelijke organisaties steeds sterker worden. Hij ontkent het recht en het gezag van de priester. Hij ontkent het recht en het gezag van de sociale leider en hij verwijt zelfs de regeerder, dat zijn utiliteitspolitiek in feite een leugen is. Hij zegt, dat die oneerlijk is en dat hij zich daardoor schuldig maakt, ook al bereikt hij schijnbaar door zijn leugen iets goeds. Zijn misleiding voert vanzelf alles wat hij doet tot niets; het maakt het tot kwaad.

Nu weten we allemaal dat het in de wereld niet zo erg prettig is, want huichelarij is er meer dan genoeg; vaak met een goede bedoeling en een heel goed doel, maar ergens klopt het niet. Ergens is er iets niet in orde; en dat is nl. de bewegende kracht.

Nu ik heb geprobeerd duidelijk te maken wat de Meester bedoelt, zou ik graag daaraan een eigen beschouwing willen vastknopen.

Elke mens een begrip van zijn eigen grootheid en eigen waardigheid. Dat is wel eens erg lastig; want het beeld, dat je je van jezelf maakt, is meestal niet gebaseerd op wat je innerlijk bent of bezit, maar op wat je uiterlijk lijkt. Een mens meent b.v. dat hij van goede stand is, dat hij door zijn opvoeding de meerdere is van een ander, of dat zijn bezit het verschil uitmaakt. Hij wil dus een aantal verhoudingen scheppen, die niet op zijn innerlijk wezen zijn gebaseerd. Wanneer een mens dat doet, moet hij een groot gedeelte van zichzelf prijsgeven om te beantwoorden aan de maatstaf, die hij zelf stelt. Wanneer hij b.v. rijkdom of kuisheid e.d. beslissend stelt voor zijn plaats in de wereld - zoals onze vriend Henri kort geleden zei: "Er zijn mensen, die menen, dat ze alleen omdat ze een bepaalde menselijke functie tijdens hun leven niet vervuld hebben, recht hebben op een eeuwige levensfunctie" - hij daardoor dus zijn hele wezen meent te kunnen afsluiten voor de rest van het bestaan.

Wanneer je denkt dat rijkdom belangrijk is, dat geld in de plaats kan komen voor innerlijk bewustzijn, voor stand, dat het je het recht geeft te decreteren wat waar is en wat niet waar is (en hoeveel mensen zijn er niet, die dat denken!), dan ga je geld leven; dan is je hele wezen eigenlijk gebaseerd op je bezit, je bezit, je bezit! En in dat bezit gaat de innerlijke kracht, je innerlijk wezen verloren.

En wanneer ik zeg, dat ik alleen door mij op een bepaalde manier te gedragen (vroeger was dat veel erger; tegenwoordig durft men nog wel eens onbeleefd te zijn, maar vroeger was dat haast dodelijk), dat bon maintien de enige methode is om je stand te bewijzen, dan ben je op den duur een regel van gedragsvoorschriften, dan ben je als mens niets meer; want wat jezelf bent, dat gaat erin teloor.

Een mens, zoals wij die leren kennen, vooral bij de beschouwing na het verlaten van de stof, is een zeer samengesteld wezen. Wij komen tot de ontdekking, dat die complexiteit in de mens wel degelijk evenwichtig is. Een mens, die natuurlijk leeft, is evenwichtig. Zijn belangstelling is niet meer gericht op dingen, die eenzijdige belangstelling oproepen. Een gezond mens b.v., denkt niet aan de dood. Of je nog 30 jaar leeft of nog 100 jaar, dat maakt toch geen verschil uit. Hij leeft; en in dat leven is hij gelukkig. Dat geluk wil hij voor niets prijsgeven. Vele moderne mensen kunnen zich niet voorstellen, dat er wilden zijn, die met een gemiddelde leeftijd van 30 tot 35 jaar, zeggen: "Blijf in godsnaam weg, jullie blanken, met al jullie systemen van genezen, van levensverlenging, van psychiatrisch onderzoek en verpleging. Blijf alsjeblieft weg. Ik wil niet oud worden, ik wil mezelf zijn!"

En toch zal die evenwichtige mens, die zichzelf leeft, in zijn korte levensspanne meer bewustzijn opdoen, meer geluk kennen, meer intense emoties doormaken dan die ander in de 150 jaar, die hij door zichzelf te beperken met kunstmiddelen verkrijgt. En daarom is het zo moeilijk om precies uit te leggen wat ik bedoel, want u denkt ten slotte van uit uw stoffelijke waardering. En als ik u zeg: Wat wilt u doen? Wilt u vrij zijn en over 10 jaar sterven of 150 jaar leven, maar dan een beetje meer gebonden zijn aan voorschriften dan nu, dan denk ik dat een hele hoop mensen beginnen te zeggen: "Wij willen vrij zijn." En als ze dan een jaar geleefd hebben, zeggen ze: "Kunnen we niet nog overstappen op die andere proef, want de dood komt zo dichtbij."

Dit evenwichtig-zijn kan alleen maar bestaan, wanneer je je dus niet meer baseert alleen op het redelijk of op het menselijke of op de wereld of de mensheid, maar je je in de eerste plaats baseert op je eigen begrip van een hogere kracht. En of je die hogere kracht nu voorstelt als een of ander Zoeloe-beeldje of als een oneindige en abstracte Godheid, dat maakt geloof ik weinig verschil uit. Het is de voelbare band met de hogere kracht, waarin je je stabiliteit vindt. Maar die band kan niet aan voorschriften zijn gebonden. Wanneer je een geloof aanvaardt dat zegt:

Je moet aannemen dat Jezus God is. En je zegt: Nu ja, het zal wel zo zijn, dan heb je Jezus al verworpen en een deel van je God buiten je wezen gesloten. Pas wanneer die God helemaal in je wezen leeft, leef je oprecht, leef je werkelijk. Onze wereldleraar heeft dus heus wel reden te spreken, zoals hij doet.

Wat me dan verder opvalt in de complexiteit van de mens is, dat hij over het algemeen een deel van zijn wezen onderdrukt. De ene keer is dat het idealistisch deel. Dan zegt hij: Ik mag niet zo idealistisch zijn, want dan komt de praktijk in gevaar. Een andere keer onderdrukt hij een deel van zijn praktische mogelijkheden: Ik zou beter golf kunnen spelen dan de baas. Maar als ik het doe, word ik ontslagen, of hij vindt me geen aardige jongen meer, dus moet ik verliezen. Daardoor ga ik werkelijk slechter spelen en op de duur kan ik niet anders meer. Hij beknot zichzelf in zijn leven heel vaak door te zeggen: Ja, maar ik heb mijn verantwoordelijkheden. En als ik nu die verantwoordelijkheden heb, dan kan ik toch niet proberen iets geheel anders te beginnen. Dan moet ik me toch wel houden aan de sleur, waarin ik leef. Zo'n mens beknot zichzelf dan ook weer.

Nu weet ik wel, dat er redelijk gezien alle argumenten zijn voor dat betoog en dat de mensen dat zo voelen. Maar dit gevoel is niet de werkelijkheid, het is niet het Goddelijke; het is het materiële patroon, waarin het hele denken wordt gevormd. En als wij dus zien, hoe dat eigenlijk in elkaar zit, hoe de mensen eigenlijk met onzinnigheden en onbenuligheden zichzelf en anderen ongelukkig maken, in onvrede met zichzelf leven, zich gepasseerd voelen, in hun keuze niet consequent durven zijn, omdat ze òn het ene òn het andere willen hebben, ja, dan zeggen wij ook tegen onszelf: Wat moet je daar nu aan doen? En dan proberen we leringen te geven, waardoor een synthese van al die dingen mogelijk is.

De wereldleraar echter zegt: Neen, die tijd is er een klein beetje geweest. Je moet op het ogenblik werkelijk een keuze maken. Je moet zeggen: Dat ben ik innerlijk; en wat ik innerlijk ben, dat ga ik leven. En dan wil ik met alle anderen vrede houden en ik wil mij beperken waar het voor mijzelf niet belangrijk is, maar mijn wezen zoals het is moet geuit worden. En dat schept natuurlijk heel wat conflicten, dat begrijpt u wel.

Aan de andere kant - en nu ga ik praten over de consequenties ervan - geloof ik dat de leer van de Meester op het ogenblik toch ergens weerklank vindt. Vooral in de gebieden, waar hij werkt, is dat heel begrijpelijk en heel goed mogelijk. Want er zijn b.v. mensen, die hun hele leven op de goden hebben vertrouwd. Ze waren betrekkelijk arm, zeker volgens westerse begrippen, maar ze waren redelijk gelukkig. En nu worden ze dus geconfronteerd met de noodzaak om zich te veranderen. Ze moeten in de industrie gaan werken; ze moeten zus, ze moeten zo; en ergens wringt dat. De harmonie, de geleidelijkheid, de vreugde van hun bestaan is voorbij. De tijd, dat ze zeiden: "Ik ga een paar weken rusten, ik heb geld genoeg" die bestaat niet meer, dat mag niet meer. Die mensen zijn in opstand; en ze gaan natuurlijk, wanneer ze de leer horen die allereerst materiëel in praktijk brengen.

Wat is het gevolg ervan? Dat bepaalde organisatie-systemen, zoals die op het ogenblik vooral in Pakistan zeer sterk zijn, worden gefrustreerd. Nu kan men zeggen, dat het juist de armere mensen zijn, de minder intellectuelen. Maar ofschoon men dat nu nog niet inziet, zijn het juist de eenvoudige mensen, waardoor intellectualiteit, wetenschap en alles mogelijk is.

Een mens begrijpt dat niet altijd. Men zegt b.v. dat de huidige wereld alleen maar mogelijk is dank zij de wetenschap. Het is echter anders. De huidige wetenschap is alleen mogelijk dank zij de mensheid en het bestaan van die mensheid. Wetenschap is een luxe-product. Voor wetenschappelijk onderzoek, voor een poging om je plaats te vinden in de wereld heb je pas tijd, wanneer er meer wordt geproduceerd dan nodig is en iedereen meer heeft

dan hij eigenlijk behoeft te hebben. Dan kan er altijd tijd af, dan is er materiaal beschikbaar om zo iets te doen.

Nu heeft de wereld de laatste tijd onnoemelijk veel meer geproduceerd dan ze nodig heeft. Dat klinkt misschien gek in een tijd dat er overal nog hongersnood kan zijn, dat ze in Rotterdam half zeewater drinken enz., maar het is waar; want de mens produceert b.v. onnoemelijk veel voor zuiver vermaak. Hij produceert (en dat is bijna een derde van de wereldproductie) voor oorlog (dus wapens e.d.) en dat zijn allemaal producten, die overbodig zijn, dat zijn allemaal luxe dingen. Al die zaken kunnen dus wegvallen. En heel veel van uw bioscopen, koffiebars en wat er nog meer is kunnen verdwijnen zonder dat het essentiële waardevolle van de mens of van de mensheid wordt aangetast.

Wanneer zo'n leer begint door te dringen, dan zal dat allereerst gebeuren bij de armsten, bij de onderdrukten, bij de meest gebondenen, zoals het Christendom in het begin ook een slaven-gödsdienst was; dat waren ook de onderdrukten. En als die armen nu gaan zeggen: Wij vertikken het. Wij gaan ons niet meer binden aan een bepaald werk en aan een bepaalde werkplaats, dan valt het hele systeem, waarop dus de wetenschap, de vorming, de sociale welvaart is gebaseerd, uiteen. En toch is het geen anarchisme, want het is geen poging om iets te vernietigen maar een poging om de mens terug te brengen tot hetgeen voor hem waardevol is.

Nu mag iedereen natuurlijk erover denken, zoals hij wil. U heeft nu veel meer dan de mens had b.v. in het jaar 800 in deze zelfde streken, maar kunt u meer genieten van dat "meer"? Wanneer je een maaltijd geniet bestaande uit 70 verschillende gerechten, dan kun je van alles een klein hapje eten; en dat hapje is dan zo klein dat je de smaak ervan niet eens goed proeft. Je kunt natuurlijk ook met twee of drie gerechten een maaltijd samenstellen en dan kun je van elk gerecht een behoorlijke portie nemen en dan weet je hoe het smaakt, je geniet het vollediger en beter. Het is rustiger, want je moet niet elke keer van bord, van bestek, van gerecht verwisselen. Er is veel minder werk voor nodig. Begrijpt u waar ik naar toe wil? Een mens in het jaar 800 leefde dan misschien in wat u stallen zou noemen en zijn grootste vermaak was dan misschien een dansje op de wei bij muziek, die in uw oren meer kattengejammer is; in die tijd werden er ook nog fluiten (een soort doedelzak) gebruikt en verder slaginstrumenten en rammelinstrumenten. Maar nu is het alleen maar de vraag, of die hartverscheurende en oorverdovende muziek van 800 in de oren van de mensen toen niet veel mooier was dan het Concertgebouw-orkest in de uwe. Het was een eenvoudiger gerecht, maar ze wisten het vollediger te genieten. De arbeid van vroeger was niet iets, dat je zo gauw mogelijk volbracht om dan je vrije tijd te gaan gebruiken. De arbeid was vaak gelijktijdig ontspanning. Het was een vreugde om het bos in te gaan om daar hout te hakken, bij wijze van spreken en meteen eens te kijken naar alle dieren, je bezig te houden met de voortekenen van de winter en desnoods eens even te rusten; je had overal tijd voor. Tegenwoordig niet meer.

Nu kan men wel zeggen, dat de wereldleraar een terugkeer naar een chaotische toestand helpt bevorderen, maar van uit het menselijk en vooral het geestelijk standpunt zou je ook kunnen zeggen, dat hij probeert de mens zover te brengen dat hij - in plaats van het vluchtige achtereenvolgende genot dat op het ogenblik de essentie uitmaakt van het bestaan - de mens weer wil brengen tot het vol-beleefde ervaren, de leven-ervullende genieting. En dat is dan voor de moderne maatschappij met al haar goede bedoelingen niet prettig.

Het was ten slotte voor de priesters in de Tempel ook niet prettig toen Jezus vertelde dat je aan God moest geven wat van God was, maar dat je verder zelf moest leven en dat je God overal kon aanbidden, want God was overal en het Koninkrijk Gods was niet in de Tempel maar in je hart. Toen zijn ze ook ontzettend nijdig geweest en hebben ze gezegd:

"Ja, maar hoe moet onze godsdienst en onze staat verder bestaan, als Jezus zijn zin krijgt?" En dat zullen ze nu ook wel weer zeggen. Toch had Jezus gelijk en niet de priesters.

En zo is het met de wereldleraar ook. Hij heeft gelijk en niet wij, als we ons gaan bezighouden met: Maar we moeten toch het bestaande instand houden en ontwikkelen. We kunnen toch niet zo maar alles achterlaten en aan iets nieuws beginnen?

Dat is dus de kwestie van de nieuwe wereldleraar en zijn openbaar leven. Ik wil er niet te ver op doorgaan. Ik heb u eigenlijk het essentiële wel verteld. Ik heb een beschouwing van mijzelf daaraan toegevoegd om duidelijk te maken hoe ik dat zie. Ik zou u alleen dit willen vragen:

Hoeveel dingen zou u willen doen en doet u nooit, ofschoon u er steeds weer van blijft dromen? Hoeveel mogelijkheden laat u voorbij gaan, omdat u denkt dat het dwaas zou zijn of omdat het niet past? Hoeveel malen houdt u zich vast aan verplichtingen, terwijl u innerlijk vol verzet bent? Hoe vaak in het leven hebt u terwille van positie, financieel gewin, zekerheid e.d. uw werkelijke mogelijkheden en uw wezen verloochend en dan maar aanvaard, dat u in een toestand kwam, die misschien jaren lang in uw leven heeft door gevreten?

Als u op die vragen antwoord geeft, dan zult u tot de ontdekking komen, dat er heus wel iets te zeggen is voor de stellingen van de nieuwe wereldleraar.

Ja, wat moet ik verder dan nog vertellen? Het is nu niet direct wijding geweest misschien, maar het is ongetwijfeld weer eens iets, waarover je eens moet nadenken. Ik geloof, dat ik het erbij ga laten en dan kunnen we het tot slot nog als volgt formuleren:

Bedenk goed, dat de geestelijke vernieuwing, die de wereldleraar brengt in de materie, maar die over de hele wereld doorwerkt, mede door de Witte Broederschap, door vele ingewijden, door een heel geestelijk netwerk dat over de aarde ligt, geen invloeden zijn die úw wereldje beschermen of helpen vormen of úw idee van goed en welvaart helpen bevorderen, want uw ideeën zijn vastgegroeid aan maatschappelijke en redelijke beelden, die niet beantwoorden aan uw innerlijk. Wat wordt bevorderd en wat in de komende tijd steeds sterker zal worden bevorderd door andere krachten, dat is de innerlijke ervaring, de innerlijke verbondenheid met God, de innerlijke vrijheid, waaruit alleen een gezonde en bewuste mensheid kan ontstaan.

Nu en daar kan ik het bij laten. Vrienden, ik geef het woord over aan een tweede spreker, die nog kort voor u kan improviseren aan de hand van uw eigen onderwerp.

G E L O O F.

Een geloof is iets, dat je in jezelf draagt. Het is een weten, dat in strijd schijnt te zijn met alles rond je, ~~met~~ ^{met} wat je wezen beheerst.

Geloof is eigenlijk de uitdrukking, die de mens in zichzelf vindt voor een band tussen hem en de onbegrepen Godheid. Uit duizenden krachten kan hij kiezen, maar er is maar één kracht, waarin hij werkelijk gelooft. Er is maar één kracht, die hij in zijn wezen waar kan maken. Jammer genoeg beseft de mens niet dat geloof en leven voor hem identiek behoren te zijn. Wat je gelooft dat is de wet, waaruit je bestaat. Dat is de kracht, waaruit je zelf leeft. Wat je gelooft dat is je werkelijke wezen; en pas wanneer dat werkelijke wezen wordt geuit kan het geloof zich verrijken.

Men zegt wel: ik geloof. En in wezen zou men willen geloven. Maar men twijfelt, men aarzelt, men kan niet aanvaarden; want het werkelijk geloof is vaak klein.

Een mens zoekt naar een groot geloof, naar een grote God en een grote eeuwigheid met grote krachten en wonderdadige manifestaties. Maar zo is het geloof niet. Het geloof is in ons als het zaad, waaruit eens de lotus van bewustzijn opbloeit, die zich kan richten naar de maan en stervend in de zon kan opgaan.

Wij zijn klein in ons geloof. En wanneer wij ons dit realiseren, dan blijkt dat er maar heel weinig is, waaruit wij verder kunnen leven, waaruit wij kunnen werken. Maar dit tot werkelijkheid maken in onze wereld betekent het zaad uit zijn steriele beslotenheid nemen, het uitzetten in de modder van uw vijver, in de wateren, in het land.

Een geloof dat op de proef wordt gesteld in de werkelijkheid, dat kan pas leven. Een geloof dat in het "ik" besloten blijft niet; want onze band met God moet duidelijk en kenbaar zijn, wil zij in onze ervaring opgaan. En pas wanneer onze ervaring ons geloof bevestigt, zoals wij het kennen of het wijzigt, groeien wij naar de werkelijke band toe, die wij hebben met de Oneindige.

Als ik weet dat ik leef, dan kan Brahma's nacht komen, dan kan alles duister worden, maar als ik weet dat ik leef, zal ik leven. Maar zou ik slechts willen geloven dat ik ben en dat ik leven kan, zo zal ik aarzelen en het duister zal mij overspoelen en ik zal uitgedoofd zijn.

Wanneer ik geloof dat mijn leven zin heeft, dan moet ik mij niet afvragen, hoe groot mijn invloed is op het leven. Misschien betekenen ik maar een zeer kleine zin, een kleine invloed in het leven, een verandering in het lot van een enkele mens, één nieuw besef of één verplichting met tegenzin aanvaard, waaruit ik iets voortbreng. Wanneer ik besef dat het kleinste dat ik tot stand breng, even belangrijk is als het grote waarvan ik droom, dan zal ik proberen mijn geloof juist in het kleine waar te maken en daaruit zal het kunnen groeien en zich ontwikkelen, totdat het mijn wezen werkelijk in contact brengt met de oneindigheid.

Gij, mijne vrienden, wilt geloven. Geloof wordt altijd uitgedrukt in de grote termen van: Wij geloven in een God. Wij geloven in een taak, een zin, een doel in de schepping. Maar meestal zijn dat woorden.

Ik geloof ook. Ik geloof in mijn leven dat oneindig is, want ik kan het mij niet anders denken en daarom leef ik. Ik geloof dat mijn wezen invloed heeft op de wereld rond mij, al is die invloed nog zo onbelangrijk, maar ik geloof dat er iets uit geboren wordt, al ken ik het niet. Daarom heb ik invloed en daarom is mijn bestaan een werking in het Al.

Ik geloof dat ik mens kan zijn of geest, dat ik duizend verschillende vormen kan bekleden, dat ik mij in duizenden lichamen kan doen verzinken om daarin te leven, zonder ooit meer of minder mijzelf te zijn. Daarom ben ik mijzelf in alle vormen.

Geloven is niet het grote. Het is het hele kleine; maar dan ook het onwrikbare, waarop je alles durft zetten. Een geloof, waaraan je een wereld durft wagen en jezelf. Een geloof, waarvoor je alles riskeert, zonder te beseffen dat er een risico is, omdat je geloof zelfs het begrip risico uitsluit. Het geloof is een zekerheid, die ver buiten alle redelijkheid ligt, buiten alle godsdienstige lering. Het geloof is het besef van een oneindigheid in jezelf. Die kleine beperkte oneindigheid, die voor jou niet anders kan zijn en daarom de grijfveer is van je leven, van alles wat je bent en doet. Dit geloof te bezitten is een groots, een wonderbaarlijk iets. Wie met het weinige geloof dat hij bezit werkt, verwerft misschien eens een groter geloof, een grotere zekerheid, maar niemand weet hoe, wanneer of waar. Daarom is het noodzakelijk uit te gaan van het kleine dat in je leeft, van de zekerheid die je innerlijk draagt en eens zo op te bloeien tot een bewuste, in wie het ware licht van de Schepper is gevangen.

:--: